

ФОРМУВАННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ І МИТНОГО ПРАВА ЄС

Філіпенко Т.В.,

*зав. кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права
ДЮІ МВС України, д.держ.упр., професор*

Спільна митна політика є однією з ключових політик Європейського Співтовариства, оскільки саме економічне об'єднання через створення митного союзу стало основою європейських інтеграційних процесів та одною з головних умов побудови Європейського Союзу.

Сучасні реалії та перспективи ЄС у сфері зовнішньої торгівлі та зовнішньоекономічних відносин значно змінили пріоритети та деякі положення правового регулювання митної справи. Офіційні дані свідчать про зростання обсягів торгівлі ЄС з іншим світом: кожену секунду реєструється 5,5 митних декларацій, кожного року митними органами ЄС перевіряється 1545 млн. т. морських та 11,7 млн. т. повітряних вантажів [1, с. 132]. Це вказує на те, що забезпечення узгодженості спільних дій в рамках економічного та митного простору ЄС потребує єдності у застосуванні сукупності законодавчих і нормативних актів, які регулюють питання єдиної митної політики, що є основою економічного розвитку ЄС та пов'язано з основними принципами зовнішньоторговельної політики Європейського Союзу.

Оскільки Європейські спільноти виникли шляхом передачі державами-членами частини свого суверенітету наднаціональним структурам (інститутам та органам Співтовариств, а потім і Союзу), питання митного регулювання перейшли на основі установчих договорів в юрисдикцію інтеграційних утворень. Процес інтеграції відбувався поетапно.

1 етап. Початок створення митного союзу, який розпочався з підписання 18 квітня 1951 р. Договору про Європейське об'єднання вугілля та сталі (далі – ЄОВС). Договір був підписаний строком на 50 років і вступив в силу 25 липня 1952 р. (ЄОВС припинило своє існування 23 червня 2002 р.).

2 етап. Укладання Римського договору 1957 р. про заснування Європейського економічного співтовариства (далі – ЄЕС), в якому було сформульовано поняття і принципи митного союзу країн Співтовариства. Римський договір визначається як «рамкова» (основна) угода у сфері митної справи Європейського Союзу й на даний час називається Договором про Європейське Співтовариство (далі – ЄС).

3 етап. Прийняття Регламенту Ради ЄЕС №2658/87 від 23 липня 1987 р. про тарифну статистичну номенклатуру та про Єдиний митний тариф. На цьому етапі був прийнятий регламент ради ЄЕС №918/83 від 28 березня 1983р., що встановлює систему звільнень від обкладення митом у Співтоваристві.

4 етап. Прийняття Регламенту Ради ЄЕС №2913/92 від 12 жовтня 1992 р. про затвердження Митного кодексу Співтовариства (далі – МК ЄС) та Імплементуючих положень затверджених Регламентом Комісії ЄЕС №2452/93 від 2 липня 1993 р. (далі – Імплементативний кодекс ЄС) [2, с. 6].

У зв'язку з розвитком світової торгівлі, прийняттям у ЄС нових країн-учасниць і розширенням залучення митних органів у загальноекономічні процеси виникла необхідність модернізації Митного кодексу як в цілому, так і за окремими напрямками. У 2008 р. було прийнято Регламент (ЄС) 450/2008, який затвердив Модернізований Митний кодекс Співтовариства (далі – ММК ЄС). Новація була спрямована на адаптацію митного законодавства до електронного управління на митниці та в торгівлі. Таким чином, зроблена спроба глобального перегляду митних правил для їх спрощення та більш чіткого структурування [3].

Принциповими новаціями ММК ЄС у порівнянні з минулою редакцією Митного кодексу ЄС є наступні:

1. Подання митних декларацій та супровідних документів в електронній формі в якості основного механізму, що є основним положенням так званого «нового електронного митного середовища».

2. Забезпечення обміну інформацією між митними органами та іншими компетентними органами ЄС в електронній формі.

3. Введення концепції «централізованого оформлення», в рамках якої уповноважені торгові оператори мають можливість декларувати товари і сплачувати митні платежі в електронній формі за місцем свого знаходження, незалежно від того, через яку країну-члена ЄС товари були ввезені на митну територію або в якій країні-члені ЄС вони були використані.

4. Розвиток концепції «єдиного вікна» та «єдиної зупинки». У рамках концепції «єдиного вікна» суб'єкти господарювання надають інформацію про товари тільки в один орган, навіть якщо інформація повинна бути представлена в декілька компетентних органів. Означене нововведення тісно пов'язане з системою інформаційного обміну між митними та іншими компетентними органами країн-членів ЄС. У рамках концепції «єдиної зупинки» контрольні операції, що здійснюються всіма компетентними органами (митний, санітарний контроль та інші) відносно товарів, здійснюються одночасно в одному місці.

Положення Договору про Європейське Співтовариство дозволяють виділити дві основні сфери митного регулювання, здійснюваного нормами європейського права: відносини всередині митного союзу, утвореного державами-членами ЄС, і торговельні відносини Співтовариства з третіми країнами. Отже, однією з найважливіших характеристик європейського митного права є сукупність норм, які регламентують внутрішні і зовнішні аспекти функціонування митного союзу ЄС [4, с. 4].

Хоча Договір про ЄС встановлює виключну компетенцію Співтовариства у сфері митного, зовнішньоторговельного регулювання, деякі види цих правовідносин регулюються національним законодавством держав-членів, а саме:

- пов'язані із ввозом на територію держави-члена ЄС і вивозом з його території, а також транзитом: зброї й боєприпасів, товарів військового призначення, культурних цінностей, медикаментів, неядерних відходів промислового виробництва, товарів, у відношенні яких, держави-члени мають право встановлювати обмеження або заборони ввозу, вивозу й транзиту в порядку, передбаченому ст. 30 Договору про Європейське Співтовариство;

- пов'язані із установами і порядком стягнення різних спеціалізованих зборів і автомобільних, портових, аеропортових та інших зборів, заснованих, наприклад, на технічних характеристиках автомобільних, водних і повітряних транспортних засобів, а не на властивостях товарів;

- пов'язані з порядком організації системи митних органів кожної держави-члена ЄС, визначення їх завдань, функцій, повноважень посадових осіб митних органів;

- пов'язані з встановленням заходів відповідальності за порушення митних правил й порядку залучення до неї, а також порядком розгляду митних суперечок. У кожній з держав ЄС види й заходи відповідальності за порушення єдиних для всіх членів ЄС митних правил, а також процедура залучення до цієї відповідальності суттєво відрізняються.

Отже, у митному регулюванні ЄС виділяється дві складові, що суттєво відрізняються по предмету й методу правового регулювання, джерелам правових норм, але у своїй єдності регулюють два основні аспекти митних відносин у ЄС:

- організаційно-базисний аспект – сукупність правових норм ЄС, що регулюють відносини між ЄС і державами-членами ЄС із приводу реалізації єдиної митної політики як усередині ЄС, так і у відносинах із третіми країнами;

- функціональний аспект – сукупність правових норм ЄС, а також норм національного митного права держав-членів ЄС, що регулюють суспільні відносини між митними органами держав-членів ЄС і фізичними і юридичними особами із приводу переміщення зазначеними особами товарів і транспортних засобів через митний кордон ЄС.

Митні правила ЄС однаково застосовуються по всій митній території Співтовариства, якщо інше не передбачено міжнародними конвенціями або законодавством Співтовариства. Окремі положення митних правил ЄС можуть застосовуватися за межами території Співтовариства у рамках структури правил, які контролюють певні сфери чи міжнародні конвенції. Також необхідно відзначити особливий склад суб'єктів митного права Співтовариства

й права Співтовариства взагалі. За цією ознакою воно також не є міжнародним або національним у класичному розумінні. Суб'єктами права Співтовариства виступають: держави-члени ЄС, інститути ЄС; фізичні особи, юридичні особи, національні органи влади, відомства та суди [5, с. 275].

Митна політика ЄС на сучасному етапі розвитку спрямована не тільки на захист національної економіки держав-учасників, але і на стимулювання її розвитку, зокрема реалізації завдань економічного співробітництва та усунення жорстокої конкуренції шляхом спрощення митних формальностей.

Перспективою Європейського Союзу є закріплення вже існуючих зв'язків між країнами ЄС за допомогою європейського митного законодавства і запровадження інформаційних митних технологій в процедуру митного регулювання і контролю.

Література:

1. Вітер Д. В. Правові засади реалізації митної стратегії ЄС у контексті зовнішньоторговельної політики // Д. В. Вітер // Митна безпека. – 2010. – № 2. – Серія «Право». – С. 132-141.
2. Митне регулювання в ЄС та Україні : порівняльно-правове дослідження : наук.-практ. посібник / Мароха В., Олійник Н., Омельченко О., Полонський О.; за наук. ред. А. В. Мазура. – К. : ТОВ «Ніка-Прінт», 2005. – 832 с.
3. Романова М. В Европейском союзе в новый Таможенный кодекс внесут изменения еще до его вступления в силу / М. Романова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.zakonia.ru/ analytics/31/52742>.
4. Наку А. А. Таможенное право ЕС : учеб. пособие / А. А. Наку. – М. : Московский государственный институт международных отношений (университета) МИД России, 2003. – 77 с.
5. Кериз В. Вступ до права Європейського союзу: навч. посіб. [пер.з англ.] / В. Кериз. – К.:Т-во Знання, КОО, 2002. – 381 с.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Хайлова Т.В.,

*Донецький юридичний інститут МВС України,
кандидат наук з державного управління, доцент*

Державне регулювання здійснюється за допомогою механізмів та заходів їх реалізації, які повинні забезпечувати вироблення різних напрямів розвитку індустрії туризму.

Конкретні механізми управління, (зокрема і державного) частіше за все, трактуються як сукупність способів, методів, важелів, через які суб'єкт управління впливає на об'єкт управління для досягнення певної мети. При

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«МІЖГАЛУЗЕВІ ЗВ'ЯЗКИ ЦИВІЛЬНОГО,
ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА»**

28 вересня 2017 року

**Кривий Ріг
2017**

УДК 346:347:349.2
ББК 67.9(4Укр)

Міжгалузеві зв'язки цивільного, господарського та трудового права: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 28 вересня 2017 року): [у 2-х част.]. Частина перша. – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2017. – 277 с.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України
(протокол № 3 від «25» жовтня 2017 року)*

Публікується за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Міжгалузеві зв'язки цивільного, господарського та трудового права», що проводилася кафедрами господарсько-правових дисциплін та цивільно-правових дисциплін 28 вересня 2017 року у Донецькому юридичному інституті МВС України (м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 21).

Видання може бути корисним для студентів, аспірантів (ад'юнктів), слухачів магістратури, студентів та курсантів вищих навчальних закладів, а також для усіх, хто цікавиться подоланням правових проблем в Україні.

Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів.

За точність і достовірність наведених даних, відсутність у роботі плагіату, інформації, що ображає честь, гідність чи ділову репутацію, відомостей, що виправдовують фашизм, расизм, шовінізм, ксенофобію тощо несе відповідальність автор та його науковий керівник.

Спільна О. В. ПОНЯТТЯ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ В УКРАЇНІ ТА ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ	227
Стойка Р. В. ЩОДО ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	229
Тертишна Л. С. АКТУАЛЬНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	233
Туркот О. А., Рурак В. С. ЩОДО ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРИ МАЙНА АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА	235
Фесенко К. М. ПОНЯТТЯ АРБІТРАЖНОЇ УГОДИ	239
Філіпенко А. С. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИХ ПАЛАТ В УКРАЇНІ	241
Філіпенко Т. В. ФОРМУВАННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ І МИТНОГО ПРАВА ЄС	245
<hr/>	
Хайлова Т. В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ	248
Ходико В. І., Руденко Л. Д. ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ КОМАНДИТНИХ ТОВАРИСТВ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ	251
Цвєтов Д. А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	256
Циганкова Ю. М. ЗАСОБИ СТРАХОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	259
Чобітько А. П. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГРОШІ»	262
Чубіряєв А. В. УЗГОДЖЕНІ ДІЇ В КОНКУРЕНЦІЇ	266
Шафікова В. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ	269
Швидка Т. І. ПРИНЦИПИ КОНКУРЕНТНОГО ПРАВА ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ	271
ПРОЕКТ РЕКОМЕНДАЦІЙ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «МІЖГАЛУЗЕВІ ЗВ'ЯЗКИ ЦИВІЛЬНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА»	274